

Miran Jarc / Iz »Mojih molitev«

Ko sem se naveličal pogovorov z ljudmi, ko sem spoznal, da so celo najlepše dvorane, ki v njih poslušamo najsilnejše godbe, pa bodisi onih, ki svirajo z loki, čopiči ali pa s svojim govorom — da so te dvorane v blesku žarnic in vonjav le tesne ječe —, ko me je vsakodnevni šah z živimi figurami utrudil, da sem se zazdel prazen in votel kot godalo brez strun, ki lovi v svoje odprtine šumečo črnino vesoljstva, tedaj sem zbežal ven, ven in se ustavil ob reki. Ni važno, da bi povedal, kaj sem tu delal: da sem postal otrok, ki je mali jez priličil Niagarskemu slapu, tratico, poraščeno z redkim grmičevjem, pa prostrani oazi; otrok, ki je začel govoriti drevesom in se jih dotikati kot rok bližnjega in se je strastno radoval ob spreminjanju se valovitih vijugah vodnih ploskev. *Flaver je Jolg - a pravna,*

da se lahko bere Široko sem razpel roke in pisal v zrak slavospev, ki je bil neslišen in neviden okolici, a se je zato vrezaval v moje telo. Obšla me je neka slastna, čudna — dasi davno mi znana — zavest, da prav za prav nisem več oni, ki mora gledati na uro, ki je s tolikimi in tolikimi nitkami, vezmi, sponami in verigami uvezan v mrežo človeške družbe, temveč, da sem neskončno prost in mogočen, kakor cvetlica, ki je kelih za solnčne, lunine in zvezdne kapljice, kakor drevo, ki vdano vsrkava v svoje telo pozdrave iz najdaljših solnc, kakor žival, ki je v njej mrtva narava prvič pogledala nad sebe, a vendar še kloni glavo k zemlji, kakor človek, ki ga iščem že vekove in vekove, a je plod tega boleznega hrepenenja šele moja podoba: trudna od nepravilnih življenj mojih prednikov, boječa vsled spoznanja, da bodo morale oči strmeti še v silno negibnost molčeče egipčanske sfinge.

Ali vendar: hvaležen, hvaležen sem bil, da bi vriskal ali pa poklekoval, ker so me neznane sile potegnile v veletok življenja — zavesti, da sem ogromni, večni del vesoljstva. Občutil sem brezmejno srečo svojega zemljanstva; «o, blažen, da sem se rodil», sem vzklikal in vsaka stvar mi je bila blizu, blizu, bila je v meni in jaz sem bil v vsem.

Začudil sem se: kako da sem iskal življenja tam, kjer ga ni, kjer je samo bolno nadomestilo, v napisanih, upodobljenih in v zvenceh sanjah velikih bolnikov, v šumečem, a hreščečem dirindaju zabavišč, kjer se opajajo še neprebujene duše. Videl sem, da je pesem — zdravje, da je zdravje lepota, da je šele veliki mir pravo gibanje in da je prava svoboda tišina in vdanost, ki nas

Igo Gruden: Jutranja pesem

je uče rastline. Zamikal sem se v veličast gorâ, ki so silnejše od največjih spomenikov človeških rok, a ponižnejše mimo poslednjega berača; pobožno sem gledal gozdove, ki je v njih strašna sila levov in tigrov, a tudi golobja krotkost in plahost.

V takih hipih, ki so večnost in brezčasje, je vsaka beseda podoba, zvok in ples. Kaj zato, če pustiš te utripe nenapisane in če izzvene. Ali boš živo ptico uklepal v kletko?

Sprosti se, daj, da polete vse tvoje rahle in pokojne misli v veselstvo: okrog solnca se bodo zbrale v čudovit in čudotvoren soj, ki te začne oblivati in prežarjati, da se prerajaš v tej nebeški vodi in postajaš sam bajno lepa melodija...

Igo Gruden / Jutranja pesem

Vonj dihaajočih jutranjih dreves
v dušo mi dahnil je težko omamnost:
veter pojočih daljav je razgibal nevzdramnost
nočnih meglenih zaves —
čez ves les
rosne lestence bo skoro prižgalo
solnce jutranje...

Ko da sem stopil
s srcem pobožnim pod gotski obok v katedralo,
v sence nevidnih kadilnic, med tiho snovanje
sklenjenih rok in pogledov prosečih,
vzdihov neslišnih in ustnic negibno molečih,
v čudni omotici ves sem, o, ves se potopil
v vonj dihaajočih jutranjih dreves,
v pesem pojočih daljav, v valovanje nebes,
v nemo snovanje zemljé, v labirinte brezdanje
lastnega bitja.

Ali ni dalo življenj tisočero
rast moji duši? — stotero teles
moč mojim udom in mišicam sok,
vzhičeni krvi razpenjeni tok,
srcu razkošno utripanje,
čuvstvom zamaknjeno vero,
mislim razsipanje
králjevskih rok?